

Előfizetési árak:

Égész évre 8 korona
 Fél évre 4 korona
 Negyed évre 2 korona
 Egy szám ára 20 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

Lapunk számára hirdetések minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.
 Nyílttér sora 40 fillér

POLITIKAI HETILAP

Fegyverkezés.

Abban a csendben, mit egyrészt a magyar politikai köröknek a nemzetiségekkel szemben fölmerült békés hangulata és másrészt a nemzetiségi vezérek tartózkodó állásfoglalása teremtett meg: most megint harci kiáltás hallik.

Ha azokból a jelenségekből akarunk ezt a helyzetet megítélni, amelyek a legújabb napok eseményei során merültek föl s amelyek éppen nagyhangú lefolyásuk következtében leginkább kinálkoznak is a megfigyelésre, úgy ezt kellene mondanunk, hogy ott vagyunk megint, ahol eddig voltunk. Azt kellene hinnünk, hogy a nemzetiségi pártok úgy egyenként, mint összesen nemzeti létünknek, alkotmányunknak, nyelvünknek csak olyan ellenségei maradtak, mint voltak.

Folynak a korteskedések. A nemzetiségi kerületekben éppen úgy, mint az eddig meg nem hódítottakban egymásután tűnnek föl emberek, régiek, újak és egymásután gázolnak végig rajtunk. Az agitálás régi és újabb módja között különbség nincs, vagy legföljebb annyi, hogy itt-ott még merészebb a hang és még vakmerőbb az ellentünk fölhozott vád, mint eddig volt.

Mert nem a kormány, nem a politikai pártok azok, amelyek a demagógok állandó céltáblájául szolgálnak, hanem a magyar. Ha a kormányról meg kell emlékezniük mégis, csak azért szídják, mert magyar, ha a politikai pártok valamelyikével kell polemizálniuk, lerántják, mert magyar. A rendszer, a közigazgatás, a hatóságok mind egytől-egyig azért állít-

tatnak általuk pellengérré, mert magyarok.

Dr. Blaho után a nemzetiségi vezérek beszédeinek egész sora igazolja ezt.

Mi van tehát tulajdonképpen? Béke, fegyverszünet, vagy megint csak háború?

A kavarodás, mely szemünk elé tárul, az utóbbit bizonyítaná. Alig lehetne ugyanis megbékülésnek minősíteni a véresszájú demagógok fékevesztett izgatását.

Csak hogy mi az események hátterében egyebet is látunk. Látjuk, hogy a nemzetiségi párt azon elemein, akik az elmúlt kornak meddő erkölcsi okultak, ma már távol állnak a hetvenkedőktől. Távol állnak azoktól, akik akár a személyi érvényesülés, akár pedig más bűnös hatások befolyása alatt előre szöktek, előre törtettek, hogy maguk folytassák a harcot ott, ahol nemrég az egész nemzetiségi tábor elhagyta azt.

Legalább ezt kell föltételeznünk abból a tényből, hogy a nemzetiségi pártnak eddig legtevékenyebb vezérémberei s azok, akik úgy a pártban, mint a párton kívül is annak mintegy tekintélyét képviselték, ma ott állanak az események hátterében, teljesen veszteg.

A dolgok ilyen állásából azt lehetne következtetni, hogy a tót nemzetiségi párt kétfelé szakadt. Hogy az eddig egységesnek hirdetett szervezet fölmondta a szolgálatot s alkatrészei külön-külön csapáson keresnek érvényesülést. A dolog tényleg úgy is van, avval a különbséggel, hogy a párt központi szervezetében bomlást fölfeleznem, hanem csupán olyan magatartás észlelhető, amely a

várakozó álláspontot vonja maga után.

Hanem az már tény, hogy a külső szervek itt-ott bizony fölmondták a szolgálatot.

Azok az elemek, akik eddig az örökös visszavonásban, a botránykrónikák előkészítésében és lebonyolításában kerestek és találtak működési teret, nem akarnak szakítani a multtal, amely nekik a legtöbb esetben elég jól kamatozott is, szakítottak tehát a központtal.

Ezeknek veszteni valójuk nincs. A korábbi események során nevük a nép körében eléggé ismert lett arra, hogy — gondolják — most már a központ segítségével nélkül is megállhatnak.

És azt annál is inkább remélhetik, mert a központtól még csak tartaniok sem kell.

Remélik, hogy a vezérkar már csak azért sem fogja nyílt színen megtagadni őket, mert akkor ők viszont a vezéreket tagadják meg, a mivel a párt egységének mai, de még takarható hiányaira a végleges bomlás bélyegét sütnék.

Ezek után a feltevések után megengedjük, hogy ami most a meg nem engedett agitálás terén a vidéken történik, a hivatalos pártvezetőség akaratán és tudtán kívül történik. Megengedjük, hogy a magyargyalázás, az állami intézmények és közegek folytonos megrágalmazása s az izgatás mind nem a pártvezetőség tudtával folyik! Sőt azt is megengedjük, hogy minden nem is történik anélkül, hogy a fölmerült esetekkel szemben a vezérkar tiltó szavát föl-emelje. Csak hogy ez kevés.

Annak a demagógnak, akinek volt bátorsága a központ tudtán kívül a

Női kalapüzletben mindenfajta női divatcikk: kalap, fűző, keztyű, fátyol stb. stb. a legfinomabb kivitelben kapható. — Divatteremben egy kiváló párisi erőt szerződtettem s úgy új kalapokban, mint átalakításokban a legdivatosabbat és a legelegánsabbat nyújthatom. — Kiváló tisztelettel:

GALANDA MARGIT

divatterme és női kalapüzlete Stúbyafürdő

saját kezére dolgozni, lesz annyi is, hogy a tiltakozást sem fogja tudomásul venni, különösen akkor, ha arról csak ő maga értesült.

Most, amikor az ország közvéleménye, az általános hangulat mindenfelé abban az irányban nyilatkozik meg, hogy a nemzetiségek jogos sérelmének orvoslásával a már égetővé vált nemzetiségi kérdés végre megoldassék, ma amikor ez a békés hajlandóság már magát a nemzetiségi komoly elemet is meghódította, időszerű-e vajjon, hogy egyes lelkiismeretlen emberek a saját kezükre való munkálkodással, izgatással az egésznek sikerét veszélyeztessék?

És ha belátják, hogy a gyűlölet-hintéssel s a magyar nemzet ellen való izgatással békét teremteni nem lehet, mit akarnak akkor tulajdonképpen?

Mert vagy komoly a nemzetiségi párt békés hajlandósága s akkor ezeket az elemeket kizárja magából, vagy nem az s akkor azt kell hinnünk, hogy az arcokra erőltetett komolyság és higgadság csak komédia és csupán arra való, hogy a választások előtt az illetékes fórumokat rászédjék.

Mondja ki hát a párt nyíltan, hogy a hetvenkedőket kizárja s akkor lehetséges a béke, különben a más fegyverzőrgést az újabb háborúra való előkészületnek fogjuk tekinteni.

A stubnyafürdői választók Justh Ferenonéi. A stubnyafürdői kerület választó polgárságának intelligens zöme, mintegy 120 tagból álló küldöttsége, melyben minden község képviselve volt, összegyűlt volt Znióváralján s az ott megtartott értekezleten megállapodtak abban, hogy a kerület képviselőre Justh Ferenc volt főispánunkat kéri fel. Az indítvány lelkes és egyhangú elfogadása után hosszú kocsisorban Tótpónára mentek, hogy határozattá emelt őhajukat Justh Ferenc elött tolmácsolják. A küldöttség szónokája Holbay Lajos felsőstubnyai plébános volt, ki gyönyörűen megkonstruált beszédében rámutatott Justh Ferenc kiváló érdemeire, sziklazilárd jellemére, tiszta politikai becsületességére s arra a benső és elszakíthatatlan kapcsolatra, mely őt a stubnyai kerület választó közönségéhez fűzi. A nehéz politikai viszonyok között, arra való tekintettel, hogy öméltsősága a kerületet már két ízben képviselte s a magyarság ügyét könnyű szerrel diadalra vitte, felkéri, hogy a jelöltséget ezuttal újból vállalja el! A beszédet sokszor szakította meg az éljenzés s végén elementáris erővel nyilatkozott meg a lelkesedés. Justh Ferenc látva azt az igazán benső és őszinte ragaszkodást, mely a megjelentek részéről személye mellett megnyilatkozott s könnyekig meghatva küszönte meg ezt a bizalmat. Bármennyire össze van is azonban a kerülettel érzelmileg növe, a politikai viszonyokra és a megye érdekeire való tekintettel, a legnagyobb sajnálattal jelenti ki, hogy a jelöltséget el nem vállalhatja, mivel a szucsányi kerületben szándékozik fellépni pártönkivüli programmal. Ismételtlen megköszönve a bizalmat, arra kérte a jelenlevőket, hogy *Rakovszky* Ivánra, mint az alispán által ajánlott jelöltre adják szavazataikat. Ezután a küldöttséggel barátságosan elbúcsúztak és igazi magyaros vendégszeretettel látta el a küldöttséget.

Széchenyi emlékezete.

Széchenyi István gróf halálának évfordulóját és benne a „legnagyobb magyar” emlékeztetőt ünnepeltük április 8-án. Ünnepeltük és nem felejtettük. Mert ugyan van-e szükség Széchenyi emlékének a felújítására? Hiszen még talán sirján sem hervadtak el a virágok, hogyan hervadtak volna el azok, melyeket lelktünkbe ültetett? Amint a természet őseréje multhatatlannak őrzi, amit megteremtett a szellemnek igazi őseréje is elenyészhetetlen magvakat vet az emberi szívekbe. Amit Széchenyitől kaptunk valaha: nemzeti erőt, hitet és reményt, mindez ma még tudatos, szoros kapcsolatban van az ő névvel. „Magyarország pillanatai drágák”, írja ő egyik szövegében. Nagy igazság, a kiválasztott elmék csodálatos tömörségével kifejezve. Mert valóban drágák a pillanataink, hogy azon az örállomáson, melyre sorsunk rendelt, megfelelünk annak a küldetésnek, hogy a múltvilág szellemi életének közösségébe kapcsolódva, saját egyéniségünknek erejével is tényszerű legyünk a művelődés előrehaladásának. De bármennyire drágák a pillanataink, valami ellenállhatatlanul hí és von bennünket, hogy félretegyük egynéhány órára a munka eszközeit és odatekintsünk a cenki sirra, mely nem egy kihűlt szívet takar csupán, hanem a sir árnyékában is élő örök eszményképét.

Mi az, ami ünneplésre késztet? Magyarságunk benne világító értékének érzése, nemzeti érzésünknek tőle oly fényesen tolmácsolt heve: az, hogy büszkéek vagyunk rá és

T Á R C A.

A Mississippin.

(St. Louistól Cairóig)

Irta: Vértesi Károly.

Ha a Nilust a folyók atyjának hívják, akkor bátran nevezhetjük a Mississippit a folyók nagypapjának, mert Wichmann*) szerint 6530, a Missourival 6700 kilométer hosszú folyással bír, ennél fogva hosszabb folyó nincs a földön. Nagy vizút, melyhez a Szajna, Po, Ebro, Duero és több más fluvio csak patakok. Az Egyesült Államok éjszaki részén tőből

*) Wichmann nyomán, a mi öreg Dunánknál nagyobb folyók hossza:

Mississippi (Amerika)	6530 kilométer.
Nilus (Afrika)	6170 "
Amazon (Amerika)	57 0 "
Jenisei (Ázsia)	5200 "
Jancekiang (Ázsia)	5200 "
Amur (Ázsia)	4400 "
Ob (Ázsia)	4230 "
Kongo (Afrika)	4200 "
Lena (Ázsia)	4 80 "
Niger (Afrika)	4160 "
Hoangho (Ázsia)	4100 "
Szent Lőrinc (Amerika)	3816 "
Río de la Plata (Amerika)	3700 "
Mackenzie (Amerika)	3700 "
Volga (Európa)	3183 "
Indus (Ázsia)	3180 "
Ganges és Brahmputra (Ázsia)	3000 "
Duna (Európa)	850 "

ered s tavakat szel át kezdetben. A Missouri, Ohio, Arkansas és Red hosszú, széles folyók ümlenek bele. Vízét duzzasztják, kitalják mérföld szélesre és a sodrát erősebbé teszik. Európai folyó-fogalmakat meghaladnak ezek a nagy mellékfolyóvizek, melyeknek a szélessége és hosszúsága mellett a Rajna, Szajna, hasonlóképp patakokká törpülnek. Még más öt kisebb mellékfolyója van, ezek között a Minnesota, Jova és Illinois, ekként hatalmas vízitömeggé válik a Mississippit melyen vígan lehetne hajózáni, ha nem volna a folyóban sok zátony. A Mississippit honokot, nedves iszapot hord nagy tömegben, (évente 443.750.000 tonnát*) s New Orleans francia városnál, — ahol a folyamóriás elvesz a tengerbe, — az eliszaposodás következtében nem is juthatnának a hajók a folyó vidékének kikötőjébe és a Mexikói-öbölbe, ha töltésekkel ki nem mélyítenék hét méterre időnként a rengeteg hordalékkal feliszapult ötgát-, sok apró esatornával bíró sáros deltáját melyben a cukornád hazája van. Ebben a második kis Árpádhonban megnő a tengeri 20—22 láb magasra.

*) Stone dr. számítása szerint ebből 795 millió tonna a vastartalom, 8 millió a mész, 7 millió a magnésium, 5 a kálium, 1 millió a kénsvaj, 1 millió a foszforvaj, 800.000 tonna a manganoxid, 666.000 a nitrogén, 557.000 tonna a natrium. Nagy, több száz milliót ér kincs egy év alatt az, amit a Mississippit lenyel.

Olvastam a Clevelandban megjelent „Magyar Napilap”-ban, hogy a louisianai Magyar Gazdasági Egyesület egy Mauthner-féle magból származó 98 font súlyú sűrűtököt ültetett a nevezett lap kiadójának száz dollár mellett azzal, hogy azt ossza szét az előfizetők között akként, hogy aki kitalálja, hány mag van a tökbén, vagy a legközelebbi kitaláló kap 50 dollárt, a többi hat kitaláló között ossza ki a többi.

Olyan mélyen fekszik Louisiana államnak Mississippitorkolat vidéke, hogy gáttal kell a földet védeni a víz áradásától, mint a tenger szintje alatt fekvő Hollandiának kell azt tenni.

Hogy néhány napra testben lélekben megpihenjek s az idő szeszélyes futásában a St. Louisi rondes 87—88 fokos (Fahrenheit) meleg*) után, — mikor a levegő reszketett az izzó naptól — felidüljek, arra határozom el magamat, hogy 188 mérföld hosszú utat tegyek Cairóig a Mississippit-folyón, melynek a nagysága tekintélyes. Ezt a részletet választottam abból a hosszú utból, melyet a Missi-

*) Fahrenheit 100 foknál van a vérmélegesség. Szeptember végén, október elején (1904) voltak St. Louisban a legmelegebb napok, melyek alatt az iskolák zárva tartottak. Éles különbség van itt az évszakok közt, a tél hidegbe, a nyár melegbe mint nyugati Európában. Chicagóban egy nap alatt tizen haitak meg napszúrás következtében, pedig néhány nap előtt dideregtem ott.

benne fajunkra, hogy szükségünk van rá magán és nemzeti életünk harcaiban. hogy szeretjük őt. Mindez, de mindez együtt gyűjti össze most a nemzetet az ő ünneplésére.

Mi volt ez az ország Széchenyi előtt és mivé lett utána? Helyezkedjünk csak vissza a történelmi hátterbe és vakító világosság tör elő az évszázadok homályából.

Körülbütnünk minden megváltozott. Egyfelől a francia forradalom által újjászületett világ, másfelől a mi megkésétt nemzetünk. Egy töredék a régi világból, telve középkori maradványokkal. Egy érző idegsomó leszakítva az idő testéről.

Mi voltunk az az elátkozott sziget, amely ott áll mozdulatlanul a viharos tenger közepén. Mellettünk minden él, minden mozog. Partjainkat tépik, mossák a csapkodó hullámok. Idegen nyelven tanítanak és kormányoznak bennünket. Ipar, kereskedelem, belterjes mezőgazdálkodás, hitel sehol. Pénzforgalom semmi, de ami legfőbb, még egységes nemzeti közszellem sincs. A nemzet egypár száz ezer nemes emberből állott. Még a jobb hazafiak is, akik a nemzetért tehetségük szerint áldozni hajlandók a régi megrögzött szokásokat összezavarják a nemzeti szellem lényegével s a magyarság emelkedésének fő tényezőjét nem abban látják, amit az előítéletektől szabad ész javasol, hanem abban, amit az idő lassan, életszokásaikként szentesített.

E sötéttségbe gyujtott világosságot, a formátlan kaoszából teremtett új rendet, új világokat — Széchenyi.

Ő volt az, ki a vészharang szagot és idegrázó hangján hirdette,

hogy nincs idő a késedelmezésre, bárkánk lyukas, a víz omlik belé, a magyar órái meg vannak számlálva. Joggal nevezhetjük tehát őt a magyar nemzet megváltójának.

A vezető elmét, a történelmi irányítására rendelt géniuszot semmi sem jellemzi inkább, mint a dolgok összefüggésének átérzése és egységes összefoglalása. A munkamegosztás elvénél fogva hasznos, sőt áldásos és történeti szerep juthat azoknak is, akik egyedül egy irányban dolgoznak, de a fővezéri hivatás azé, aki a munkaegyesítés elvét képviseli.

Széchenyi István gróf nagysága leginkább azáltal válik szembeötlővé, hogy még az ő nagy kortársai közt sem volt olyan, aki e követelménynek oly teljesen megfelelt volna mint ő. A nemzetet szabadabb és gazdagabb tenni, de egyszersmind megtartani a mult nagy hagyományainak szeretetében: ezt a két nagy eszmét ugyszólván megtestesítette közéleti egyéniségében, de nem mint pusztá keretet, hanem mint termékeny talajt a népelet felvirágzásának és a nemzeti nagyságot szolgáló alkotásoknak.

Ilyen világításban kezdjük csak látni, hogy ki volt Széchenyi István. Ki volt az, aki félszázados távollét után csak oly közel áll nemzete szívéhez mint akkor, amikor annak sorsát intézte.

A Tegnap és Ma Magyarországnak különbsége mutatja igazán az ő államférfiúi nagyságát. A szomorú enyészet képe volt a mult. Egy erőteljes reményt sugárzó élet hajnalja — a jelen.

Senki szemét ebben meg ne té-

vesszék, se el ne homályosítsák a fonákságok, amelyekkel ma a nemzeti élet küzdelmeiben találkozunk.

Hogy hányan vannak, kik a nemzeti szabadságot megtagadták. Kik letaszították trónjáról s oda tettek helyébe egy formulát, melyet elvezettek szabadelvűségnek. Hogy a szabadság templomából kilökték a nemzeti eszmé oltárát s összetörték a szabadságnak életét és tartalmát adó lényeket. Hogy a nemzeti evangélium ama könyveit, melyeket Széchenyi írt tele nemes eszmékkel, fenséges gondolatokkal s melynek minden lapja egy tisztultabb felfogást és nemesebb idealizmust lehel, mint érték-telen holmit lomtárba dobták, hogy elidegenítik a milliókat ama földtől, melynek minden rögét e nép őseinek vére tette gazdaggá és termékenyvé.

Hejh, a farizeusok mindig felfeszítették Krisztust... S nem-e hanyatlott a téboly rémületes éjszakájába a legnagyobb magyar is, kétségbeesve Magyarország sorsán?

De azért Krisztus feltámadt és Széchenyi szelleme is vezette, irányította a nemzetet mint egy tűzszlop az ígért földje felé...

Széchenyi István gróf halálának félszázados évfordulóján a kegyelet szent érzésével tekint a nagy ember sirjára az egész nemzet. Lánglelkét ott találjuk, hová egész életében, minden gondolatával, szociális érzéstől tuláradó szívének minden dobbanásával törekedett, amelyben élt és amelyben mindenkorra meg fogja tartani helyét, a nemzet szívében. Ott van nemesak kegyeletes emléktől, hanem egész köz- és magán életünk-

sippin és a Minnesotán a St. Paul fölött lévő St. Antony nevezetes vízesésekig gőzhajón megehetünk. Forgalmat szerzésre elég volt ez az utvonala.

A föld legjelentékenyebb vízi útjának, a Mississippinek fontossága a kereskedelemben még nagyobb lesz, ha a világfősság Panama csatorná kiárkolják. Az ikerszárzsföldet öszekötő földszoros a földtudósok szerint későbbi keletű, mindegy, nagy dolog a kereszttől vágása, csinált is már a Panama egy másik panamát, mely a zsebbe vág. A kapzi bankárok és a megvesztegetett miniszterek történetét ismerjük, Lesseps esetét is bőven szellettették a lapok néhány év előtt.

Nem mondhatom sem szépnek, sem valami regényesnek ezt az utat a folyam hátán csekély emelkedést partok mellett, de igen érdekesnek és tanulságosnak. Láttam részben a Mississippivölgyben az amerikai Kánaánt.

A hajó különös szerkezetű, minőt a mi vidékünkön nem látunk. Emeletes, inkább a víz fölött, mint a víz alatt van a szállítmány, ember, állat, rakomány. A fehérre festett, de a kettős, egymás mellé helyezett, magas, karesu, prűszköll kémény sűrűn bodorodó fekete füstjéttől — melyet a szellő nehezen nyujt széjjel — elég piszkos, kormos a hajó, csekély három lát mélység járása, mert a sok, helyet változtató homokzatony és az azon való könnyű fennakadás így kívánja azt.

A homok így is többször megnyikordul a hajó-fenek alatt, mely homokszalagot ver fel. Az egy nagy hajó hajtó kerék, mely a hajó végreszén van alkalmazva, ugy működik mint a malomkerék, mely a mi dunai-tiszai hajómalmaink van; különös, de arra jó, hogy nem jár mélyen, lejjebb süllyeszthető, feljebb emelhető, a víz mélysége szerint igazitható s hogy fennakadás esetére a lapátkerék könnyebben visszahúzassa azatonnyról a hajótestet.

A lomha folyóban kavarodó homoktól sárgás a víz színe. Télen, főleg februárban, meder ágyából kikelve, némely helyen 10—15 mérföld szélességben tengerré válik a medrén tulsapó víz, mely a nyár közeledével lehuződik. A vízi növények nyáron hosszú hajsza gyökerekből őserővel verődnek fel a viztalajból, fenékaljról, azután a vízszínen végig fekvő, tunyaságba vesznek. Mellettük vigan nő a sarju, gomba a stppedékes talajon, friss iszaphan. A visszamaradt ingoványos víz, ártér, mocsarak és ferőt alkot, melynek mérges párázata betölti, megrohasztja körülötte a levegőt. A közélet mezején is így terjeng olykor a mocsár. A növényekből a láthatatlan parányok, legalsóbb rendű állatok, vég-lények, infusoriák és ázalagok elképzelhetlen sokasága, a kor láthatatlanul szállongó csiráinak, kórmező bacillusoknak miriádjai erednek tömegek tömegében. Egy csöppben száz-ezernyi lény. A hig sár, lágy iszap, kiszárita

a csapadék, jó ristermőt ad, mikor a kiszálló folyó ismét visszallt a mederfészékbe. Egy helyen, hajlongó náderdő és fűzfélék.

A Stacker Lee hajón az utasok kényelme nem nagy kívánni valót. A 100—120 méter hosszú és 20—30 méter széles hajó hosszában, közepén egy öt lépés széles és 75 lépés hosszú, fedett folyosó van, — este villanyos fényssal — mely egyuttal étterem s amikor az étkezésnek vége van, az asztalok egy oldalra tolvá, sétahely. Két oldalt fülkék, minden két személyre egy, egyik ágy a másik fölött. Az egyik benyílóban van a szerezsen borbély műhelye. Dolga mindig akad, mert az amerikaiak bajuszt, szakált ritkán viselnek, szeretnek sima képpel lenni.

A társalgó fölött ezt a vallásos felírást olvastam: In God we trust. Istenben a bizalom.

A hajó elő- és hátulsó részén, a két oldalán is féro hely friss levegő szivására, tájképek nézésére. A hajó fedelzet szélén se párkány se korlát, amerikai szólás szerint, mindenki vigyázzon magára, hogy félre ne csusszék, ki ne essék.

A hajó ellátó részén van az utazó társaság összejövése; kényelmes székek, valamennyiről előre nézünk. Elöttünk, alattunk történik a ki-berakodás, lovak, szarvasmarhák stb. vezetése.

(Folyt. köv.)

nek ható, eleven erkölcsi ereje gyanánt.

Ott van minden magyar szívében s ott lesz abban a jövőben is, melyről álmodott és amelyről mi álmodunk.

Marschall Ferenc.

Amerikai levél.

Tekintetes Szerkesztőség! A legutóbbi levelemben érintett kortespénzek ügye lekerült a napirendről. A közvélemény ugyanis jóleső örömmel vette tudomásul, hogy a magyarországi tót választások céljaira többé szarolni nem fogják s ezzel a dolog elintéztetett.

Nyomatban azonban egy nem kevésbé érdekes kérdés tödült: az iskolák kérdése.

Ezt vitatják az egyetlek, ezt tárgyalják a gyűléseken s erről írnak most legtöbbet az amerikai tót lapok mind.

Ami az egészről kialakult eddig, csak annyi, hogy tót tannyelvű, illetőleg olyan népiskolákat kívánnak, amelyben gyermekeik a tót nyelvből annyit sajátítanak el, hogy legalább az írást és olvasást tudják.

Föl-fölmertülnek ugyan követelések, amelyek a tiszta tót nyelvi tanítás mellett kardoskodnak, de az általános közóhaj mégis csak azt a minimális mértéket tartja be, hogy tanítassák az írást és olvasást tótul.

Érdekes, hogy a tulkövetelők erősen hangsúlyozzák egy tót nemzeti történet szükségességét, amelyből — amint mondják — a gyermek tanulja meg a tót nemzet régi multját, régi erkölcsit, szokásait, Cyrillnak és Methodnak szereplését, a magyaroknak és más nemzetiségeknek betörését, a dolgok fejlődését a mai napig s ezzel kapcsolatban a tót nemzetnek mai elviselhetetlen helyzetét stb.

Kívánják ezt sokan, de a józan elem másként gondolkodik. Ennek az elemnek a szócsove a „Jednota” című lap, amely e téren a komoly álláspont híve. Azt írja legutóbb, hogy: „Ha iskoláinkat a vallás szempontjából akarnók elbíralni, akkor arra a következtetésre jutnánk, hogy tót iskolákra olyan különös szükségünk nincs is, mert az angol kath. iskolák elég elterjedtek és nagyobb részben jobban is vannak felszerelve, mint a mi iskoláink és a tót gyermek gyorsan és könnyen tanul meg angolul annyit, hogy a tanítást ezen a nyelven is minden nehézség nélkül hallgathassa.”

Ez a néhány kiszakított sor jellemzi azok nézetét, akik az önálló tót iskolák föllállításával szemben csupán a tót írást és olvasást tanítását kívánják.

A kortes célokra gyűjtött pénzek elejtése után most ez a mérséklet a nemzetiességi kérdések éppen abban a legégetőbb részében bizonyára meg fogja lépni az otthonmaradt honfitársakat.

Mert hiszen, ha otthon olyan merészek a követelésekben, joggal volna föltehető, hogy itt Amerikában a legkorlátlanabb szabadság földjén még fokozottabb igényekkel lépnek föl — s ime! Az otthonmaradtaknak egyetemi tanszék, közép és főiskolák, ezeknek meg csak tót írást és olvasást tanítás s egyéb semmi!

Ez a hihetetlennek látszó dolog pedig könnyű és egyedül helyes magyarázatát lel abban a szellemben, amely itt minden dolgot a gyakorlatiasság szempontjából ítél meg s

amely szellem ujabbban az amerikai tótok között is hódítani kezd.

Nem adnak pénzt kortesólokra, mert annak semmi hasznát sem látják és nem állítanak föl iskolákat, mert az azokba fektetett nagy pénzüsszegek az eredménnyel egyáltalán nem lennének arányban. Annál kevésbé, mert amint láttuk, a gyakorlati szempont őket inkább az angol nyelvre utalja.

Ebből tanulhatnak otthon is egy kicsit s akkor a nemzetiességi kérdés gordiuszi csomója is megoldaték.

Homestead, 1910. márc. 23. —i—

Az Omke Turóczegegyében.

Az Omke turóczegegyei kerülete folyó hó 3-án tartotta alakuló közgyűlést, mely alkalommal a vármegyeház diszterme teljesen meglett. Örömmel láttuk, hogy nemcsak kereskedők jelentek meg a gyűlésen, hanem közéletünk több előkelősége is — Boldis Ignác keresk. iskolai igazgató, dr. Barta Ferenc közjegyző, Raisz Béla dr. járásbíró s mások — s ezzel dokumentálták, miszerint a kereskedelem fontosságát méltányolni tudják. Az Omke központját dr. Szende Pál főtitkár, a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarát Kautz Vilmos képviselték.

Fényes lefolyású volt ezen közgyűlés, mi különösen dr. Szende Pál előadásának köszönhető.

A kereskedelem hivatását s a vele szemben önző osztályérdekből megindult hajsztát ismertette, mely utóbbi reakciója gyanánt alakult az Omke. Ennek keletkezését, eddigi működését, célját s a vidéki kerületek feladatait behatóan tárgyalta.

Másfél óras remek előadásából a kereskedők lelkesedést merítették s a jelen volt nem kereskedőkre is mély hatást gyakorolt.

A gyűlésből kitolyólag Sándor Pál az Omke elnökét az ujonnan megalakított kerület táviratilag üdvözölte.

A kerület tisztikara a következőképpen alakult: Elnök: Hoffmann Ede a Turócei Hitelbank vezérigazgatója, alelnökök: Bindfeld Ármin és Klein Ferenc kereskedők, ügyész: dr. Lax Tivadar, titkár: Steiner Samu a Turóczegegyei Takarékpénztár cégvezetője, pénztáros: Spitzer Albert kereskedő, számvizsgáló bizottság: Büchler Jenő, Krees Gyula és Moskóczy József, választmány: Bán Bertalan, Büchler Ármin, Fischer Ármin, Graber Jakob, Perl Albert, Strelinger Henrik, Tyroler Gyula, Fisch Mór, Feldmann József, Hoffmann Gyula, Schulz Ármin, Wachsberger Lipót, Jelinek Bertalan, Porges Adolf, Michnik Gyula, Kohn Hugó, Stransky Jakob, Wagner Arthur, Jelinek Alajos, Lang Ignác.

Ha kereskedőink azt akarják, hogy jogos kívánásaikat teljesítenek s nem hajlandók azt eltiltni, miszerint róluk nélkülülük (gyakran ellentük) mások határozzanak, kötelességük kivétel nélkül az Omke tagjainak sorába lépni s minden erejükkel annak működését előmozdítani. De általános gazdaságpolitikai szempontból is kívánatos, hogy kereskedőink gazdag tapasztalataikat s tudásukat a közérdekben érvényesítsék s befolyásukat a közügyek inézésében erősítsék.

A most tartott alakuló közgyűlés lefolyása azon reménynek ad tápot, hogy vármegyénk kereskedői ebbeli feladatukat méltóan fogják betölteni.

HIREK.

Évnyegyedes gyűlés. A F. M. K. E. központi igazgató választmány Nyitraán 1910. április hó 18-án d. u. 2 órakor a vármegyeház I. emeleti 21. sz. termében évnyegyedes gyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Az elnökség időszakos jelentése. (Nyitrai köznevelődési ház. — Az egyesület anyagi ügyei. — Elhunyt és új tagok. — Törvényhatósági választmányok. — Az óvók ügyei.) 3. A Karátsonyi-alapítvány kamatainak felhasználása. 4. Az 1910. évi közgyűlés helyének, idejének és programjának megállapítása. 5. A málnapataki óvó ügye. 6. A Tanítói Jutalomalap ügye. 7. Magyar énekes és imakönyvek adományozása iránt 4 kérvény. 8. H. O. T. E. kérvénye segély iránt. 9. Szepesi Óvókör kérvénye segély iránt. 10. Kérvények ifj. könyvtár engedélyezése iránt. 11. Óvodák 1909. évi számadásai és 1911. évi költségvetése. 12. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület kérvénye, helyi bizottságának szervezése iránt. 13. A nagybéliczi óvoda gondnokság kérvénye. 14. A Horváth Mihály emlékbizottság kérvénye, anyagi segélyezése iránt. 15. Jogtanácsos jelentése a Sembery-hagyatékáról és egyéb jogi ügyekről.

Zongoratanító városunkban. A már majdnem egy év óta szünetelő zeneoktatás ujra megkezdődik. Városunkban letelepedett *Gergely Lujza* zongoratanító, ki a zenén kívül a festészetben is oktatja növendékeit. Tanulni akarók jelentkezhetnek *Nagy Antal* törvényhatósági állatorvosnál.

Futballmérkőzés. A znióváraljai állami tanítóképző A. és B. futballcsapata, kedvező idő esetén, ma délután fél 3 órakor barátságos mérkőzést fog tartani a turóczenai mártóni kereskedelmi iskola és a zsolnai tornaklub futballcsapatával Znióváralján.

A képviselő választók névjegyzékének kilgztatása. A vármegye központi választmányának mult hó 21-én kelt határozatával kiküldött bizottságok a választók névjegyzékének kiigazitási munkálatával már elkészültek s a kiigazitott névjegyzékeket a további törvényes eljárás végett a központi választmányhoz betérjesztették.

Széchenyi ünnepély az állami iskolában. A helybeli állami iskolák növendékei méltóan ünnepelték meg a f. hó 8-án Széchenyi István gróf halálának ötvenedik évfordulóját. A nap jelentőségét *Krompaszky Ede* polgári iskolai tanár méltatta igen szépen összeállított tanulmányában. Utána az iskolák növendékei szavakat adtak elő, melynek legtöbbje Széchenyi István, a kiváló hazafi érdemeit méltatta. Az ünnepély a Himnus eléneklésével kezdődött, utána pedig a *Szózatot* énekelte el az ifjuság. Az áll. elemi iskolák ünnepélyén *Jószáné Kossuth Ella* mondott tartalmas és hangulatos beszédet.

Háladószás. *Soltész József* helybeli polgári iskolai tanár három éves leánykája *Sárka* a f. hó 7-én elhunyt. Temetése 9-én délután 4 órakor volt a gyzásoló szülőző is ismerősinek és barátainak nagy részvéte mellett.

Pótsorozás. A trécseni hadkiegészítő parancsnokság sorozó bizottsága a folyó hó 8-án tartotta meg a szokásos pótsorozásokat városunkban.

Panaszos levél. Kaptuk a következő sorokat: Tekintetes Szerkesztőség! Ismerve Szerkesztő ur pártatlanságát, bizonyosan tudom, hogy helyt ad panaszos soraimnak. A szucsányi vasuti állomásról akarok néhány szót szólni. Ennek az állomásnak illemhelye oly förtelmesen néz ki, hogy ide tisztességes utas be nem teheti lábát. Ha ezt valami külföldi meglátja, nem csudálkozunk azon, ha megerősödik ama feltevésében, hogy Ázsiában közegészségellenes. Legyen szives a tekintetes Szerkesztőség felhívni erre az illetékes hatóság figyelmét. R. (Az intézkedés már is megtörtént.)

A príből tenyészbízkavásár f. hó 7-én tartatott meg. Tenyészbízkák vétele végett megjelentek a beszterczebányai, aranyosmaróthi, lipótzentmiklósi m. kir. gazdasági felügyelők, az alsókubini törvényhatósági, a körmezbányai, gamszentkereszti, trstenai, töröcszentmártoni és stubnyafürdői járási m. kir. állatorvosok, — több birtokos és a vásárló községek előljáróságai. Felhajtottak vármegyénk területéről 198 drb. tenyészbízkát. Ezekből eladatott 91 drb. melyekért 25072 korona folyt be. A vásár forgalma tekintetében esőkenes volt észlelhető, mi főleg annak tulajdonítható, hogy Trencsén vármegyéből kevés vásárló vett részt. A jobb és fejlett bikák árai tekintetében emelkedés mutatkozott; a középminőségű állatok árainál és volt észlelhető.

Mogint tűz Ruttkán. *Bella* Kálmán ruttkai lakos fából épült asztalosműhelye, mely közvetlen a Tnróc partján állt, vasárnap virradóra kigyult s a benne levő felszereléssel egyetemben földig leégett. A csendőrség a tűz okát illetőleg megajátta a nyomozást, melyből eddig csak az állapítható meg, hogy a műhelyt valaki felgyújtotta. A tettest keresi a csendőrség. A kár a felvett jegyzőkönyv szerint meghaladja a 4200 koronát.

Vörös verekedés. *Cservenka* Antal mozdonyvezetőt a folyó hó 1-én megtámadta Nagy Ferenc lakatos s rajta több nyolc napon túl gyógyuló sebet ejtett. A verekedésről a csendőrség jelentést tett a járásbírósnak.

A háji tűz. Mult számunkban részletesen megemlékeztünk arról a nagy tüzről, mely ott március hó 29-én pusztított. A tüzről szóló hírből a jezerniezi tüzoltóságot emeltük ki, mint olyat, ki a veszedelemnél alaposan közromlódott abban, hogy a tűz teljesen el nem pusztította a községet. Ez azonban csak tévedés. Az *alsóstubnyai*, továbbá *Raksa-Nedozor* egyesített tüzoltósága, ugyszintén a *felsőstubnyai* tüzoltóság járt jó példával mindenttől el s ünfeláldozó munkájukat követte a többi községek tüzoltósága is a veszedelem elfojtásában. Ennyivel tartozunk az igazságnak.

A Dr. Richter-féle Liniment Oaps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű há-

ziszerré lett, mely számos családban már év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, minő a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziserő eredményel alkalmaztatott bedörzsölésként az influenza ellen is és úvegekben: a 80 fillér, 1 kor. 50 fillér és 2 korona, a leggyógyoszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával tessék határozottan Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony“ védjegyre figyelni és csak eredeti úveget elfogadni.

Tévedés azt hinni, hogy a poloskák petéikkel ki nem írhatók. Ha a Lőcherer Cimeixin poloskairót használjuk úgy nemcsak az élő poloskák pusztulnak el rögtön, de a Cimeixin hatása folytán a peték nyomban kiszáradnak s többé ki nem kelnek. — A Lőcherer Cimeixin mindentt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomat vagy foltot nem hagy. Kapható: *Toperczer* Sándor gyógyszerárban Töröcszentmártonban és a készítőnél *Lőcherer* gyógyszerésznél Bártfán.

ISKOLAI ÜGYEK.

Pályázati hirdetés. A znióváraljai állami tanítóképző-intézet első osztályába az 1910/11. tanévre 15 fizetéses, illetőleg künnlakó, 14 féldíjat fizető, 4 ingyenes bennlakó növendék fog felvétetni. Az első osztályba folyamodhatnak azon ép testű, egészséges növendékek, kik a gimnázium, reáliskola és polgári iskola négy alsó osztályát elvégezték. A kérvények az intézet igazgató-tanácsához címzendők és folyó évi május hó 31-éig alóliit igazgatóság-hoz küldendők. Az 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványhoz a következő okmányok csatolandók: 1. Iskolai bizonyítvány a megelőző iskolai évről és az utolsó félévi értesítő. A tanév végével a szabályszerű iskolai bizonyítványok alóliit igazgatóságnak azonnal bemutatandók, mert aki ezt elmulasztja, felvételre nem számíthat. 2. Születési bizonyítvány arról, hogy a folyamodó a megkövetelt 14. életévet betöltötte s a 18. évet még meg nem haladta. 3. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásokban nem szenved, amelyek őt a tanítással járó foglalkozásban akadályozzák, látása, hallása és beszédszerve hibátlan. 4. Hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, részletesen bemutatva a szülők ingatlan birtoka, üzletük, iparuk, hivataluk vagy szolgálatauk után járó jövedelmük, esetleg a folyamodó magánvagyonára. 5. Hiteles bizonyítvány a családfenntartó pol-

gári állásáról, a családtagok számáról, ezek életkoráról s arról, hogy közülük hány van szülői gondozás alatt. A segély minősége: a) teljes ingyenes ellátás (lakás, étkezés, fűtés, világítás); b) féligingyenes ellátás (mely esetben a felvett növendék az előbbiekről 13 korona díjat tartozik fizetni); c) a bennlakás kedvezményében részesülők a teljes ellátásért havonként 26 koronát fizetnek. Aki ebbeli köteletségének a hó 10 első napja alatt eleget nem tesz, az intézetből kilépettnek tekintetik. Minden növendék köteles magát tisztességes nyári és jó meleg téli ruhával, fehérneművel, a ruhák tisztántartására szolgáló eszközökkel és ágyneművel ellátni. Mindez a felvételtől szóló értesítőben részletezteni fog. A jelentkezésnél erőszakszűkre és betegápolási díjra 2—2 korona fizetendő. Znióváralján, 1910. évi március hó 26-án. Párvy Endre, igazgató.

Láz

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle osukamájolaj Emulsió biztosan kipróbált szer.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, akik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér. Kapható minden gyógyszertárban.

KÖZGAZDASÁG.

Közbeszurt zöldtrágyázás.

Ámbár homoki gazdaságainkban az ugarrendszer általánosan szokásos s így e helyeken a közbeszurt zöldtrágyázásra semmi szükség sincsen, mert van idő a zöldtrágyának való növényt tavasszal is elvetni, annak dacára a hozzánk érkező számos kérdés-közből az látjuk, hogy a közbeszurt zöldtrágyázás iránt nagy az érdeklődés s hogy ez eljárásnak már is vannak követői, kik e trágyázási eljárás eredményeivel teljesen meg vannak elégedve.

Hogy a zöldtrágyázás rendkívül nagy haszonnal járó művelés, — legyen az akár ősi, akár tavaszi, akár közbeszurt, ahhoz ma már semmi kétség nem fér, a kitűnő eredmény annyira bizonyos, hogy csak sajnál-

SIRKÖVEK

Nagy választékban!
Kitűnő minőségben!
Jutányos árakban!

SVEHLA JÁNOS

BUTORARUHÁZA, TEMETKEZÉSI VALLALATA ÉS SIRKÓRAKTARA

TURÓCZSZENTMÁRTON

Szolid és figyelmes kiszolgálás!

Valódi mahagoni és pallisander háló- és ebédülőszobabutorok. A legkifűnőbb minőségű cseresznye-, tölgy- és cserfa stb. matt és politurosz butorok. Saját készítésű masszív szoba- és konyhabutorok. Szőnyegek, függönyök, szobadiszkek stb. tulhalmozott raktár miatt beszerzési áron

konzunk lehet afelett, hogy e hasznos trágyázási rendszer oly nehezen tud hazánkban elterjedni, holott a külföldi — de még a galiciai gazda sem tudna ma már zöldtrágyázás nélkül gazdálkodni. Használja a zöldtrágyázást mindenütt, tehát nemcsak homokon, hanem kötött talajon is.

A zöldtrágyázás nemcsak azért hasznos, mert őrjási mennyiségű nitrogénnel gazdagítja a talajt, hanem főleg azért is, mert annak fizikai állapotát is nagyon kedvezően befolyásolja, amennyiben az alászántott nagymennyiségű zöld tömeg a talaj humusz-tartalmát növeli s porhanyóbbá teszi azt. A talaj nitrogén-tartalmának növelésétől eltekintve, kötött talajoknál nagyon értékes dolog, hogy porhanyóbbá teszi azt, homoktalajoknál pedig, hogy azok humusz-tartalmát növeli.

A köztes zöldtrágyázást mindenütt sikerrel alkalmazhatjuk ott, ahol augusztus, szeptember hónapokban legalább némi csapadék szokott lenni. Ahol e hónapok gyakrabban teljesen szárazok, csapadéknélküliek szoktak lenni, ott a köztes trágyázáshoz nem tanácsos nyulni, habár hazai gazdák állítják, hogy még teljesen száraz években is meg voltak elégedve a köztes zöldtrágyázás eredményével s azok, akik ezeidig köztes zöldtrágyázást használtak, nagyon dicsérik ezen eljárást s nincs szándékukban attól eltérni.

Leggyakoribb módja a köztes zöldtrágyázásnak, hogy azonnal aratás után 100—150 kg. szuperfoszfát lesz kiszórva a tarlóra s csekélyen alászántva. Fontos dolog, hogy ez azonnal aratás után megtörténjen, nehogy a késedelmezés miatt a tarló kiszáradjon. A csekélyen felszántott tarló fehér csillagfürt-maggal vetendő be, mely a szárazságot is jól állja s hazai viszonyaink között is rendszeresen jól szokott sikertülni s olyan gyorsan nő, hogy őszig derékmagasságot is elér, ha egy-két esőt kapott. Amikor az őszi dér megesepte, alászántandó, tavasszal azután árpa vagy zab vetendő bele. Az ilyen árpa vagy zab sohasem ad rosszabb termést, mint a kapás után vetett, sőt többnyire 50—100 kg.-al is jobbat.

De őszi buza vagy rozs alá is lehet köztes zöldtrágyát alkalmazni olyan módon, hogy a korán lekerülő zöldtakarmány bibor here, őszi búkköny, borsó vagy nyulzapuka lekasálása után május végén vagy június elején ugyancsak 100—150 kg. szuperfoszfátot szorunk ki, a talajt felszántjuk s megint csak fehér csillagfürtöt vetünk bele, amely kedvező időjárás mellett 1½ méternyire is megnő őszig, amikor alászántva a búzát vagy rozst akar azonnal bele lehet vetni.

Az ilyen módon harmadévenként ismétlődő zöldtrágyázással olyan mennyiségű humuszt és nitrogént juttatunk a talajba, amely annak ez irányú szükségletét ép oly módon képes fedezni, akár az istállótrágya s ha a zöldtrágya mellett elegendő mennyiségű foszfort is juttatunk a talajba szuperfoszfát alakjában, akkor talajunk az istállótrágyát akár teljesen is nélkülözheti, módjában van tehát a gazdaságnak — ha viszonyai úgy kívánják — állatlállományát teljesen redukálni s csupán az igás erőt megtartani. Hogy sok hely kicsoda előnyökkel, micsoda megtakarításokkal jár ez, azt minden gazda könnyen kiszámíthatja.

Némi nehézséggel jár a nagy tömegű zöldtrágya alászántása ott, ahol az emberek e tekintetben nem bírnak még kellő gyakor-

lattal. Az eke előtt rendszeren henger szokott járni, amely ledönti a csillagfürtöt s így az eke könnyebben mehet utána. Még könnyebben halad az eke, ha magára az ekére a kormány előtt keresztben egy erős botot kötünk, amely behajítja az előző eke által vont barzadába az egész zöld tömeget, amelyet az eke által fordított föld szépen betakar. Természetes, hogy még ezen eljárás mellett is sok szál fennmarad, a szántás tehát továbbra is borzas lesz, ez azonban mit sem tesz s a vetésnek ártalmára egyáltalán nincs.

A zöldtrágya rendkívül erős fejlődésre indítja a növényzetet, amely haragos zöld színével mindig kiválik a többi közül. Ez erőteljes fejlődésnek meg is van azután a következménye a nagyobb termésben nemcsak az árpa n. hanem a búzánál is.

Vajha hazánkban is a zöldtrágyázás minél általánosabban elterjedne.

Pályázat iparosmestereknek vagy iparossegédnek adományozandó két ösztöndíjra. A kereskedelemügyi m. kir. minister a Voigtländer Frigyes által tett alapítványból két egyenként 1150 koronát tevő ösztöndíjat alakított, amelyeket képesítéshez kötött ipartűz, két szegényebborsu, szakmájában kivált és olyan józan életű kezdő fiatal iparosmesterek vagy idősebb segédnek fog odatélni továbbképzés céljából, vagy műhelyi berendezés, illetve ennek tökéletesbitése céljából, esetleg forgó tőke gyanánt, kik atyjuk iparát folytatják s attól az ipartűzletet átvették, vagy átvenni akarják. A szóban forgó két

ösztöndíjra a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet és felhívja kerülete mindazon érdekelteit, akik ezek egyikére pályázni szándékoznak, hogy eziránt szabályszerűen bélyeggel és a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez címzett folyamodványokat legkésőbb folyó évi április hó 15-ig terjesszék be a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarahoz. A vonatkozó pályázati feltételek, amelyek különben a mult évekhez hasonlóak, betekinthetők a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara titkárságánál.

Segélydíjak iparosmesterek szegénysorsu özvegely vagy árval számára. A kereskedelemügyi m. kir. minister ur egy alapítvány kamataiból tíz, egyenként 300—300 koronás segélydíjat alakított, melyeket szakmájukban kivált józan életű, de fiatalon elhunyt, képesítéshez kötött ipartűzött magyar honos iparosmesterek szegénysorsu özvegelyeinek vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött (fiu esetleg leány) árvalnak fog odatélni.

E segélydíjakra a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara ezenal pályázatot hirdet és felhívja kerülete mindazon érdekelteit, kik a szóbanforgó segélydíjak egyikét elnyerni óhajtják, hogy a megállapított feltételek szerint szerkesztett és felszerelt folyamodványukat a kereskedelemügyi m. kir. minister urhoz címezve legkésőbb f. évi április hó 15-ig terjesszék be a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara felé.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.

Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.

Kiadótulajdonos: Moskóczi Ferencné.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
s elnyájkosodás ellen gyors s biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztillaja hamar meggyógyított!

Kapható: Toperczer Sándor gyógyszerárban Turócszentmártonban és Gazdik János gyógyszerárban Körömczibányán.

Ne vegyünk üzleti kész cipőt!

Elsőrendű, finom, kényelmes és elegáns női és férfi cipőt, vidékünk legkiválóbb cipészei által készítve szállít:

WAGNER ARTHUR cipő-gyűjtőhelye ZNIOVÁRALJA.

Női	Chevaux	fűzős	Szám	Minőség	Forint	Minőség	Forint
"	"	gombos	35—42	I.	6.25	II.	5.25
"	Box Calf	fűzős	35—42	I.	6.75	II.	5.75
"	"	gombos	35—42	I.	5.75	II.	4.75
"	"	gombos	35—42	I.	6.—	II.	5.—
"	Chevaux félcipő,	fűzős, gombos					
"	"	vagy spánglis	35—42	I.	5.—	II.	4.—
"	Box Calf félcipő,	fűzős, gombos					
"	"	vagy spánglis	35—42	I.	4.50	II.	3.50
Férfi	Chevaux,	fűzős	40—46	I.	6.75	II.	5.75
"	"	gombos	40—46	I.	7.25	II.	6.25
"	Box Calf	fűzős	40—46	I.	6.25	II.	5.25
"	"	gombos	40—46	I.	6.75	II.	5.75
"	Chevaux félcipő,	fűzős v. gombos	40—46	I.	5.50	II.	4.50
"	Box Calf	" " "	40—46	I.	5.—	II.	4.—

**Fölösleges a fővárosba mennünk
jó fényképért** mióta Hegedüs J.
fényképész Turócszentmártonban
(Főtér, Moskóczi ház) letelepedett.

**Özvegyasszony uriházhoz
gazdasszonyul
vagy
házvezetőnőül
ajánlkozik. Czim:**
AndrejKovics Anna Turócszímárton.

**Ház és telek
a vasuti állomással szemben
e l a d ó.**

Közelebbi **NEMECZ JÁNOSNÁL**
Turócszentmártonban.

**Hideg és meleg krémé!
Figyelmes hiszolgálás!
Olcsó árak!**

Ertesítés!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására adni,
hogy a helybeli állomással szemben levő **Kmety-féle**

ozukrászdát

átvettem és azt fokozott mértékben tovább fogom vezetni. — A
mélyen tisztelt közönség nagybecsü pártfogását kérve ajánlom magam
Turócszentmárton, 1910. március hó.

Mély tisztelettel:

Özv. Ormai Samuné.

**Naponta friss sütemény!
Üdéli meglátások a legfontosabbak eszázéltétek.**

Országszerte hire járja:

A „Keil-Lakk“-nak nincsen párja,
Pompás fényben a padló,
„Keil-Lakk“, amellet olcsó.
Aki egyszer ilyet használ,
Többet más nem tőr a háznál.
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,
Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.

Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kertibútort festünk zöldre,
Gyermekeknek örömére.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók: **WIX MIKSA** cégnél Turócszentmárton.

Rózsahegy:
Cajka és Houdek.

Liptószentmiklós:
Schavernoch G.

„MAGYAR NYOMDA“

Tulajdonos: MOSKÓCZI FERENCZNÉ.

Elvállal és készít minden, a nyomdai szakmába vágó munkákat, u. m.: üzleti és kereskedelmi nyomtatványokat, körleveleket, egyesületi és kezelési nyomtatványokat, árjegyzékeket, esketési és báli meghívókat, eljegyzési lapokat, névjegyeket, röpiratokat, falragaszokat stb. stb.

Könyvkötészeti munkák legjobb és legszébb kivitelben jutányosan készíttetnek.

Turócszentmártonban, Főtér.

Akar nőülni? Hölgyektől (ezek között törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5—500.000 kor. vagyonnal fel vagyunk hatalmazva megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyon nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak a következő címre: **L. Schlesinger, Berlin 18.** (Deutschland). †

Óvás!

Aki varrógépet akar vásárolni, ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, amelyeknek az a céljuk, hogy

SINGER

név alatt használt vagy régebbi rendszerű gépeket hozzanak forgalomba. Inkább azt vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem vízontelárusítók útján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek.

Csak oly üzletekben, melyek ezen címmel vannak ellátva

szerezhetők be Eredeti SINGER varrógépek

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság
Turócszentmárton, Léva,
Pozsony, Besztercebánya,
Selmecbánya, Rózsahegy,
Zsolna, Alsókubin.

Ósdióktól fogva szappannal tisztítjuk a ruhán esett foltot, szappannal tartjuk tisztán testünket, szappan a legjobb szer a fog és számosásra is a modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint. Érthető tehát Sztraka Menthol fogszappanjának közkedveltsége, mely az ínyt nem marja, mégis erősen desinfiálja, habja nem undorító, sőt ellenkezőleg tartósan üdítő hatása eljut a fogközök legelrejtettebb zugáiba is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájzsag, s fogak romlása nincs többé. — Ára gyógyszerárakban 1 kor. 3 drbt 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol.

V djegy: „Horgony”

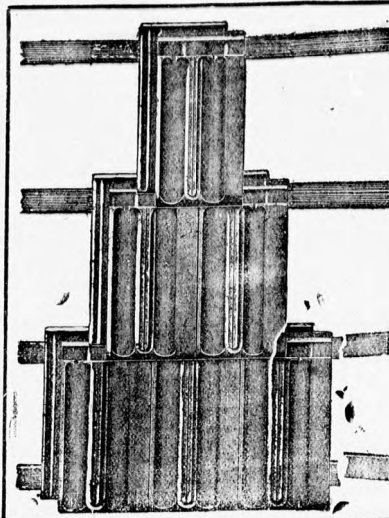
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult készvénynek, használ és meghűtésnek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és újszólólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerész az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, El sabethstrasse 5 neu.

Turócvármegyei raktár: Schönai Viktor gyógyszerésznél Zníóváralján — és Toperczer Sándor gyógyszerésznél Turócszentmártonban.

Schulz Gőztéglagyarak Rt.

Szúcsány (Ks.-Od. vasút) és Turócszentmárton

gőztéglagyárai szállításnak

Francia kettőshornyolt-, hornyolt- és hódfarkú fedélserepet, alagsőveket, nyersfalazati és idomtéglat vizhatlan, fagyellenálló, egyenletes minőségben. Minden iparágak megfelelő chamotte és tűzálló téglákat.

Építési vállalata

szerkeszt és épít: minden alaku gyári keményeket, kazánbefalazásokat és tüzelési berendezéseket jótállás mellett.

Központi iroda: Szúcsány. Elárusítóhely Turócszentmártonban SCHULZ LIPÓT cégnél.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy Turócszentmártonban (Löwy Zsigmond ur házában) a Piac-téren

órák és ékszerész üzletet

nyitottam. — Raktáron tartok arany és ezüst ékszereket legújabb kivitelben, ezüst és china-ezüst evőeszközöket, ugyszintén dísztárgyakat, nagy választék svájci gyártmányu arany, ezüst, fém, inga, ébresztő és fali órákban.

Elvállalok és szavatosság mellett javítok minden e szakmába vágó munkákat legrövidebb idő alatt.

Lelkiismeretes kiszolgálás, olcsó árak, erre bizonytságot nyujt a t. közönségnek Ruttkán fennálló jó hírnevű üzletem és szakképzettségem. Magamat a n. é. közönségnek ajánlván

kiváló tisztelettel:

Varjassy László,
órák és ékszerész.

Turócszentmárton és Ruttká.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

A szabadaim KULCSCSAL.

Minden jobb üzletben kapható!
Hochsinger Testvérek, Budapest.

MINDENKÉNT KAPHÓ!

JÓL JÁR
HA VALÓDI PALMA KAUCSUK SÁROK VAN CIPŐJÉN

ROSSZUL JÁR
HA NEM ÜGYEL A VÉDJEGYRE! TESSÉK KIPROBÁLNI!

DR. RICHTER GYÓGYSZERÉSZ
KÖZPONTI RAKTÁR: TURÓCSZENTMÁRTON

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.